63ste Jaargang No. 5240 — DAGBLAD — Woensdag 15 October 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Directeur F. J. M. Wijnekus, Hoofdredacteur Ad. Versney. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee, Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Credietbank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Ramadier zwicht niet voor de stakers

Nieuw propagadamiddel der Russen

Koning Michael van Roemenie looft Ruslands vriendschap

DE STAKING IN PARIJS.

De Franse regering nam krachtige maatregelen om de zogenaamde politieke staking te breken. Ongeveer 300 privé-bussen werden gevorderd om een minimum vervoerdienst te onderhouden in de hoofdstad. De regering deed een beroep op

RAMADIER
eerst werken dan praten.

vrijwilligers in het land om Parijs uit de nood te helpen. De regering deed een beroep op vrijwilligers in het land om Parijs uit de nood te helpen. De regering beloofde de treinreis naar en van Parijs voor de vrijwilligers te betalen en zegde een salaris van 600 franks per dag toe.

De transportstaking begon zich ook uit te breiden over andere industrieën, toen de arbeiders van twee afdelingen der Renault fabrieken, gedwongen door afgevaardigden van de Unie der Transportfabrieken, eensgezind stemden om morgenochtend met de staking mede te doen. In Lyon zullen de bouwvakarbeiders morgen ook staken voor hoger lonen en uit solidariteit voor de Parijse staking.

Minister-president Ramadier was gedurende de dag afwezig om een hoekseten te leggen in het door de oorlog verwoeste Duinkerken. Hij zal hedenavond terugkeren en besprekingen voeren met de Minister van Binnenlandse Zaken en met de prefects van het Seinegebied en van de politie.

Een andere bedreiging voor de calitie-regering van Ramadier ils de aankondiging, dat de bemainingen van de koopvaardpvloot Donderdag in staking zullen gaan, indien hun eis om salarisverhoging niet wordt ingewilligd.

Een zegsman zeide, dat geen vracht zal vervoerd worden gedurende de staking, alleen dan goederen die snel bederven. Het publiek gedraagt zich over het algemeen kalm. In een radiotoespraak zeide Ramadier, dat hij er van overtuigd was, dat het grootste deel der arbeiders van de vervoersdienst in goed vertrouwen handelden, maar hij hield daarnaast staande, dat de staking een aanval was tegen het gezag van de Republiek. Wij zullen, aldus Ramadier, tonen, aggresie tegen te gaan.

Ook de arbeiders van de gas- en electriciteitsbedrijven, van de spoorwegen en van het vervoer oves de weg in het land dreigen met staking. Ramadier zal met hun teiders confereren en hetzelfde antwoord geven op hun eisen als hij gaf aan de arbeiders van de metro. De leiders van deze groepen arbeiders kwamen reeds bijeen om te besluiten wat te doen a's het regeringsantwoord onbevredigend is. Een der aertegenwoordigers zeide, dat men misschien een waarschuwingsstaking van één dag zal houden.

Om de staking te breken zond de regering nog 1500 legerautos naar de hoofdstad om de passagiers te vervoeren. Een beroep werd gedaan om de chauffeurs van particuliere wagens en overal werden biljetten aangeplakt om de arbeiders aan te raden naar het werk terug te keren. D leiders der Onafhankelijke Unie van de metro-arbeiders, die Zaterdag met de staking begonnen, kwamen des namiddags bijeen en stemden er voor, dat de staking zal worden voortgezet totdat volledige voldoening aan de eisen wordt geschonken. De regering antwoordde met de verklaring, dat zij niet zal onderhandelen zolang de staking voortduurt.

FRANSE CABINET BIJEEN.

De minister-president van Frankrijk Ramadier riep voor heden een volledige samenkomst van het ministerie bijeen onder leiding van president Auriol.

PARLEMENT TE ROEMENIË GEOPEND.

Koning Michaël van Roemenië opende het tweede zittingsjaar van het eerste Roemeense naoorlogse Parlement. Hij zeide, dat de vriendschap met de Sovjet-Unie de grondslag zou vormen van onze buitenlandse politiek. Hij wees op Rusland als de standvastige verdediger van de vrede, de democratie en de onafhankelijkheid der volken. Michaël zeide, dat in de internationale spheer Roemenië een actieve rol zou spelen in het consolideren van de vrede door nauwe en ernstige samenwerking met die volken, die de onafhankelijkheid, souvereiniteit en vrijheid der andere volken respecteren.

MOEILIJKHEDEN VOOR GRIEKSE REGERING.

De regering van de liberale minister-president Themistocles Sophoulis ontmoette tegenstand uit een nieuwe hoek, toen generaal Napoleon Zervas bekend maakte, dat hij de steun van zijn Nationalistische Partij terugtrekt en ook andere politieke groeperingen zal overreden om hem te volgen. Zervas was minister van Openbare Orde in het ministerie van Tsaldaris en beschikt over 25 zetels van de 354 in het Parlement. Het omzwenken van zijn mening houdt momenteel geen verzwakking van de regering in tenzij hij er in slaagt andere groepen over te halen.

DE KLEINE ALGEMENE VERGADERING.

John Foster Dulles opende het debat over het plan van Marshall om de 57 Verenigde Naties het gehele jaar in zitting bijeen te houden in de vorm van een kleine Algemene Vergadering. Dulles sprak in het politiek comité van de Uno en sprak over de stappen, die genomen moeten worden om het algemeen vertrouwen te herwinnen. Hij zeide: „Er bestaat een wijdverspreide teleurstelling over de voortgang van de Uno en de vorming van een kleine Algemene Vergadering heeft ten doel hiervoor een oplossing te verschaffen."

Dulles duidde niet op de 22 veto's, die Rusland in de Veiligheidsraad gebruikte om zijn wil tegen de beslissing van de meerderheid door te drijven.

Op de beschuldiging van Rusland, dat de Verenigde Staten proberen de Veiligheidsraad te passeren en het vetorecht te omzeilen, antwoordde Dulles, dat het voorstel natuurlijk behelst, dat de kleine Algemene Vergadering ten volle de voornaamste verantwoordelijkheid van de Veiligheidsraad zal eerbiedigen en dat is het behoud van de internationale vrede en veiligheid. De vredestak reikend aan de Russen, zeide hij: „Wij hangen niet aan enige bijzondere formule of taal en wij verwelkomen alle opbouwende suggesties voor de verbetering van ons voorstel."

Nadat Dulles gesproken had, deed de Russische vertegenwoordiger Andrei Vishinsky een scherpe persoonlijke aanval op de Noordamerikaanse vertegenwoordiger. Bij het verdedigen van de oprichting ener zogenaamde Kleine Algemene Vergadering, aldus Vishinsky, vergeet hij of durft hij niet te zeggen, dat de oorlogspropaganda en de oorlogspsychoze op hun achterste poten staan. De heer Dulles weet er alles van. De Uno wordt niet alleen opgezet, maar ook spelen invloedrijke personen met vuur.

Vishinsky verzekerde, dat het voorstel niet alleen de zaak van de Uno zou dienen, maar ook zou leiden tot een tegengesteld resultaat. Het plan was, aldus Vishinsky, niet opgezet om de Uno te versterken om haar te verzwakken.

De agenda van de Algemene Vergadering is overladen, aldus Vishinsky, door het opbrengen van het onderwerp der Kleine Algemene Vergadering en van andere punten, die daarop niet thuis horen. Hij noemde in dit verband nog Korea en het voorstel van een mogelijke herziening van het Italiaanse vredesverdrag. Het doel van de Verenigde Staten is een nieuw orgaan te scheppen om de Uno te verzwakken en de Veiligheidsraad buiten werking te stellen. Het is niet toevallig, dat dit voorstel tezamen komt met anderen met het doel het veto te liquideren. Hij wees er op, dat het Charter van de Uno iedere herziening van het vetorecht der Grote Mogendheden blokkeert en aldus heeft men een andere weg gevonden door het scheppen van een orgaan, dat gelijk opgaat met de Veiligheidsraad.

Het Noordamerikaans voorstel zou de Veiligheidsraad tot een middel maken van hen, die hun eigen verlangens willen nastreven en de Veiligheidsraad als een lege dop achterlaten. De Verenigde Staten zoeken hun ware verlangens te camoufleren. Zij willen doordrijven, dat een twee-derde meerderheid iedere zaak kan goedgekeurd krijgen.

BRAZILIË — RUSLAND.

De minister van Buitenlandse Zaken van Brazilië Raul Fernandes zeide aan de pers, dat hij Rusland gevraagd heeft om uitleg over de beledigende commentaren over president Dutra in het officiële Russische blad „Izvestia". Toen hem gevraagd werd of Brazilië mogelijk de diplomatieke verbindingen met Rusland zou verbreken, zeide Fernandes, dat dit zou afhangen van het antwoord op de Braziliaanse nota. De minister weigerde commentaar te geven op de geruchten alsof er een anti-communistisch verdrag zou bestaan tussen Brazilië, Argentinië en Chili.

het nieuws van vandaag

De staking te Parijs is nog niet erger geworden, maar de kans daarop bestaat wel ieder ogenblik. De socialist Ramadier heeft de handschoen opgenomen en heeft een serie maatregelen genomen om het verkeer gaande te houden. De taxichauffeurs, die wel sympathie voelen voor de stakers, profiteren momenteel van exorbitante prijzen en krijgen extra benzinerantsoenen. De socialisten beschuldigen de communisten ervan, dat zij de staking organiseren om de regering ten val te brengen en chaos te stichten en dat in opdracht van de nieuwe communistische Internationale. Het communistische blad 'L'Humanité' doet bittere aanvallen op Ramadier en schrijft, dat de hele bevolking de staking steunt. Grote zorg baart het de regering, dat de mobilisatie van de massa en hun revolutionnaire oefening een gevaarlijke toekomst in zich bergt. Dit weegt zwaarder dan het verlies van duizenden stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen.

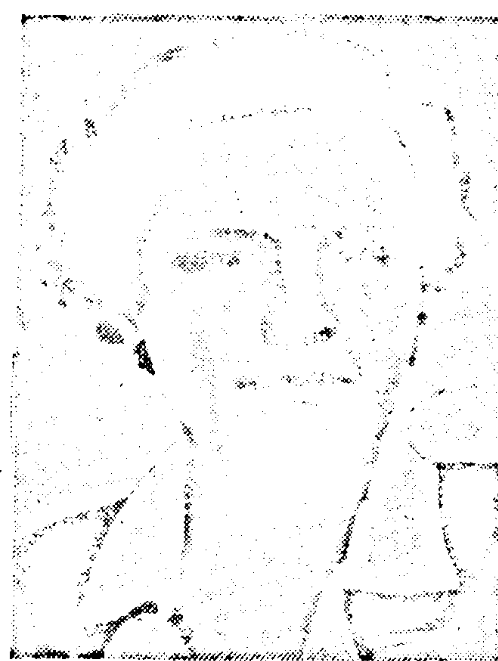
In de Uno is de strijd aan de gang om de kleine Algemene Vergadering, die de Verenigde Staten willen instellen. Deze kleine Algemene Vergadering zou dan bestaan uit 67 leden. Elk land lid. Zij zou het hele jaar in zitting blijven en voor een groot gedeelte dezelfde macht genieten als de Algemene Vergadering. Daardoor zou kunnen voorkomen worden, dat het vetorecht in de Veiligheidsraad nog waarde heeft. Rusland verzet zich uiteraard hiertegen, maar het laat zich aanzien, dat Rusland verliezen zal.

In Engeland neemt men maatregelen om de getrouwde vrouwen weder aan het werk in de fabrieken te zetten. Zij worden reeds gelokt met verlaging van inkomstenbelasting. Het land is economisch in gevaar en men tracht dit op te lossen door de grondpijler van iedere natie het huisgezin uit elkaar te rukken. De getrouwde vrouw hoort in het huisgezin. Zij hoort bij haar kinderen. Wat kortzichtig zijn toch de bestuurders van heden. Zij stoppen gaten door het afbreken van de fundamenten. Wat helpt een economische redding, hoe belangrijk ook, als de huisgezinnen uit elkaar worden gerukt en de Staat niet meer opgebouwd is uit de gezonde cellen der families, maar rust op kostgangershuizen, die in stand worden gehouden uit economische en sexuele overwegingen.

De wereld staat niet eens meer op zijn kop, want dan was het geval nog om te draaien, maar zij is in elkaar gezakt wegens gebrek aan ruggegraat en hersens. De regeerders scharrelen hier en daar om wat bij elkaar te plakken en te lijmen. Er zijn momenteel slechts twee stromingen, die de wereld kunnen redden. Het is het comunisme, dat het mensdom tot slavernij voert of het Katholicisme, dat uit zijn leerstellingen een Staatsleer destilleert, die den individuen de grootst mogelijke zekerheid biedt voor een maatschappij, waar orde en rechtvaardigheid heerst en waar het redelijk goed is te leven.

Prinses Juliana beëdigd

Gisterenmiddag is H.K.H. Prinses Juliana in de statige Ridderzaal van het Binnenhof beëdigd als regentes van het Koninkrijk der Nederlanden.

REGENTES JULIANA.

De plechtigheid werd bijgewoond door Z.K.H. Prins Bernhard, de voltallige ministerraad, de leden van de Raad van State en van de beide Kamers der Staten-Generaal, voorts het Corps Diplomatique.

H.M. de Koningin was niet aanwezig.

De voorzitter van de Eerste Kamer, Prof. Kranenburg, verwelkomde de Prinses en sprak: Het Nederlandse volk is er diep van overtuigd, dat Uwe Koninklijke Hoogheid zal worden geleid door het hoge voorbeeld van onze Koningin, door nobele tradities van haar roemrijk voorgeslacht, dat in het verkrijgen en handhaving van de rechten van ons volk een zo groot aandeel heeft gehad.

Hierna legde H.K.H. Prinses Juliana de eed af.

De Prinses sprak als volgt: **„Ik zweer trouw aan de Koningin, ik zweer het Koninklijk Gezag te zullen waarnemen en de grondwet steeds te onderhouden en te handhaven, ik zweer de onafhankelijkheid van de Staat en het grondgebied van de Staat met al mijn vermogen te verdedigen, ik zweer de algemene en bijzondere vrijheid en rechten van alle onderdanen te bewaren en elk hunner te beschermen, ik zweer de algemene en bijzondere welvaart in stand te houden en te bevorderen en zal alle middelen aanwenden welke de wetten ter beschikking stellen, gelijk een goed en getrouw regent schuldig is te doen."**

Na afloop van de plechtigheid keerden de Prinses en de Prins terug naar het Paleis „Noordeinde". De straten waren stampvol juichende mensen.

DON JAIME CONFEREERT.

Don Jaime, een oudere broer van Don Juan, de Spaanse troonpretendent, had een onderhoud met Manuel Aguirre de Carcer, zaakgelastigde van de regering van Franco te Parijs. Don Jaime was op een kort bezoek te Parijs vanuit zijn Italiaanse woonplaats. Het onderwerp van het gesprek werd niet bekend gemaakt.

PASSAGIERS GERED.

De 62 passagiers en de bemanning van 7 personen, die zich bevonden in het op zee gelandde vliegtuig in het Noorden van de Atlantische Oceaan werden gered en bevinden zich nu aan boord van een schip van de kustwacht.

De Rooms-Rode coalitie van het Kabinet

Passen en meten om wille van de lieve vrede

De politieke verhoudingen zijn nu eenmaal in Nederland van zodanige aard, dat er alleen kan worden geregeerd, wanneer verschillende groepen het regeringsbeleid willen steunen. Ten aanzien van de door de Nederlandse Regering genomen bestuursdaden, vooral het allesomvattende vraagstuk Indonesië, heeft het in de boezem van het kabinet danig gespannen.

Dat dit zijn weerslag vindt op binnen- en buitenlandse aangelegenheden. Vooral springt duidelijk naar voren, dat een dergelijke regeringscoalitie — hoewel de meerderheid bezittend in de Tweede Kamer — onmogelijk een krachtig bestuur waarborgt.

De stroeve samenwerking tussen K.v.P. en P.v.d.A., de ook in de P.v.d.A. heersende tegenstellingen, de steeds ten aanzien van Indonesië toenemende oppositie, ziedaar het resultaat van in het begin gemaakte fouten, dit kabinet niet te baseren op een zo sterk mogelijke inslag. Want het is ontegenzeggelijk een feit, dat de P.v.d.A. in dit kabinet een sterkere positie verkeert, dan op grond van de voor haar stembusuitslag te verwachten was. En boze tongen hebben beweerd, dat de K.V.P. zich te veel liet beinvloeden door de P.v.d.A., hoewel de K.V.P. zulks hardnekkig ontkent.

Toch wil het ons voorkomen, dat deze geruchten niet van elke grond van waarheid ontbloot is. De reconstructie van ons kabinet zweemt te veel naar passen en meten in het keurslijf van de huidige coalicie, de portefeuille van Oost-Indië komt aan een P.v.d.A. man, West-Indië zal beheerd worden door een niet-partij-man, zulks om het evenwicht niet te storen.

In zekere zin kan men redeneren, dat het voor de lieve vrede in het kabinet wellicht dit de beste oplossing is, maar wanneer we deze dingen zien, onvertroebeld in hun oorsprong en achtergrond, dan vragen we ons met recht af of het landsbelang daarmede gediend is, want wij blijven erbij, dat van doorslaggevende aard moet zijn of de functionaris in quaestie voor zijn taak berekend is of niet, ongeacht zijn politieke gezindheid. Ook de burgemeestersbenoemingen worden naar dezelfde normen gemeten en zo wacht de bloemenstad Haarlem beslist op een R.K. burgemeester, omdat de vorige burgemeester M.A. Reinalda (P.v.d.A) benoemd is tot commissaris van H.M. de Koningin in Utrecht.

Dat het kabinet daardoor veel aan kracht naar buiten verliest, ist door haar innerlijke verdeeldheid, wie zal dit durven ontkennen? Is dit overigens niet heel duidelijk tot uiting gekomen in de laatste troonrede? Want hier in deze troonrede gevolgd door de millioenennota, kunnen we de sterkte van het kabinet, of anders geformuleerd, de Rooms-Rode coalitie, beproeven. De gehele pers was unaniem van oordeel dat de Troonrede zich teveel aan de oppervlakte houdt en naast de armelijkheid van inhoud ook allerminst voldoet aan de redelijke eisen, welke men aan onze regering ongetwijfeld toch mag stellen.

Wij zullen de troonrede niet aan een analyse onderwerpen, deze biedt ons overigens te weinig positiefs; laat ons het kabinet beoordelen naar zijn daden.

Helaas, het moet ons van het hart, de daden in het verleden hebben nu niet bepaald dat vertrouwen gewekt, waarmede wij anders zo graag de toekomst ingegaan zouden zijn.

En het is juist deze toekomst — een toekomst waarin het Indonesisch conflict haar hoogtepunt zal bereiken, waarin een sfeer van wederzijds begrip van elkanders standpunten een Ronde-tafel-conferentie zal gehouden worden, — die ons het ergste doet vrezen.

ARABISCHE LAGA ZAL NIET WIJKEN.

De leiders van de Arabische Liga, die te Beirut vergaderd zijn om de militaire verdediging van Palestina tegen het zionisme te organiseren ontvingen het nieuws dat Rusland de verdeling van Palestina steunt, met algehele gelatenheid. Een vertegenwoordiger zeide: „Wij weten, dat wij in deze strijd de gehele wereld tegenover ons hebben en wij zijn daarop voorbereid."

Morgen zal de Liga voor het laatst bijeenkomen. Op de agenda staan nog de Egyptische quaestie en Lybië. Men verwacht dat de Liga een protestnota zal sturen aan Engeland en de Uno over het feit, dat de Britten Egypte niet verlaten zullen.

Betreffende de quaestie Lybië stemde de Liga er reeds voor om een Memorandum te zenden aan de vier Grote Mogendheden, wanneer de onafhankelijkheid gevraagd wordt voor de Noordafrikaanse landen onder tijdelijke voogdijschap der Arabieren.

Ook moet de quaestie nog geregeld worden van de aanstelling van een opperbevelhebber over het Arabische leger, dat georganiseerd zal worden voor de verdediging van Palestina.

ADMIRAAL NIMITZ MET PENSIOEN.

Admiraal Chester Nimitz maakte bekend, dat hij zich midden December zal terugtrekken uit actieve dienst van de Marine. De admiraal, die 62 jaar is, zeide, dat hij zich voor elke dienst beschikbaar stelt, die de President van hem mocht eisen uitgezonderd voor een diplomatieke aanstelling. Hij beval zijn opvolger als hoofd van de Marine aan Truman aan, doch weigerde zijn keuze bekend te maken.

NANNEN TE WEINIG.

De Engelse regering is van plan de inkomstenbelasting te verlagen voor getrouwde vrouwen met het doel deze naar de fabrieken t lokken. Engeland lijdt onder een groot gebrek aan mankracht.

De Schrijver Teenstra over Godsdienst

Het is misschien waar dat de minutieuze geschiedbeschrijving op Curaçao de gehele geschiedbeschrijving in discrediet heeft gebracht en toch is deze kleinstudie noodzakelijk, opdat vandaag of morgen een verrassend geheel geschonken kan worden. We hopen, dat de geschiedschrijvers doorgaan, dat ze hun gegevens goed rangschikken, opdat zo vast blijft liggen wat goed is voor het verstaan van Curaçao. Nog altijd zijn we zo vrij, om te menen, dat de geschiedenie een woordje meespreekt in het karakter van een volk, ook al weten we dat veel over Curaçao liever niet verteld word en wij het ook nooit te weten komen, daar zij die het weten, hun kennis meenemen in het graf.

In de dertiger jaren van de vorige eeuw was er op Curaçao een mijnheer uit Nederland aangekomen, die eerst ook Suriname had aangedaan en die de landbouw kwam bestuderen. Die man heette Teenstra en schreef een tweedelig werk over de Nederlandse Antillen, een werk dat een geweldige kennis verzaadt en een overzicht geeft over het leven op Curaçao en dat zeker altijd waarde zal houden.

Hij is kleinburgerlijk, die mijnheer: hij spreekt over alle wederwaardigheden des levens, hij spreekt over de W.C.'s op Curaçao en over de nauwe straten, waar de mensen hun mond spoelend op een balcon de voorbijgangers een regentje geven.

Natuurlijk gaat zijn eerste belangstelling uit naar de natuur en hij geeft ideeën, die later onder gouverneur Baron va nRaders zouden worden uitgevoerd.

Daarnaast spreekt hij ook over geschiedenis en in het voorbijgaan heeft deze mijnheer het ook over godsdienst. Hij is een flauw verteller, en behept met ideeen zo onwezenlijk, dat hij vandaag aan de dag niet veilig over de straat van Curaçao zou kunnen wandelen.

Hij heeft het over de grote verdraagzaamheid, die de Nederlanders kenmerkt, doch eigenlijk moet hij toegeven dat het op Curaçao louter onverschilligheid is, dat men anderen toelaat. Hij is niet tegen de Israelitiezn, zoals bijv. een Ds. Bosch, doch het katholicisme heeft bepaald zijn liefde niet.

Hij had contact met Mgr. Niewindt; hij kreeg van hem het „Onze Vader" in het Papiements en eerlijk moest hij toegeven, dat het kerkpapiements wel zuiverder is dan het papiements va nde straat. Hij vindt pastoor Niewindt ook wel een aardige man, om hem op Barber op te zoeken, als hij een lange reis maakt naar „banda abao", wat niet belet dat hij spreekt uit „uitventen van Katholieke ceremonies".

Het geven van godsdienst aan de mensen van Curaçao is maar hetzelfde als „de vla min een vat buskruit plaatsen". Hij heeft geen oog voor het geweldige werk van de missie, hij ziet niet de opvoedkundige waarde. Hij kan sentimenteel zijn.

Bij een rots, die twee mensen verpletterd, die daar moesten werken, wil hij een grafschrift plaatsen waarin er opgewezen wordt, dat we in de dood allen gelijk zijn, doch hier dat is iets anders. Even wordt hij toch gevoelig, als hij bedenkt dat in één jaar toen nog 500 mensen werden weggevoerd van Curaçao, en als hij naar „banda riba" wandels dat eet hij vlug zijn eten op, want hij heeft medelijden met de jongen die alles voor hem dragen moet, doch verder?

In Rincon ziet hij de ellende en vermeldt dat er een nog een kapel is, zonder even te bedenken, dat daar troost ws voor die mensen. De Annakerk vindt hij vies en de geestelijken, Venezolanen, achtia hchtenWxopUybD ia acht hij hoogstens een veeg uit de pan waard. Hoe zielig, zelfs over het dragen van het kruis door de vrouwen, maakt hij grappen. Die mensen op Curaçao, hij spraat ze de critiek niet, doch hij is zo heel weinig breed en lacht over hun idee van zielsverhuizingen.

Met getallen wordt er genoeg in het doek gesmeten en de cactussen worden beschreven, doch de man kon zich niet opmerken tot hoger ideen.

Op de Bovenwinden, och, daar weten ze niets van godsdienst en dat is maar de buitenkant; het zijn mensen vol bijgeloof. Natuurlijk als Hollander ergert hij zich aan de onthuiliging van de Zondag, en hij heeft ook klachten over de dominees.

Als hij zijn hoofdstuk over de ambachten op Curaçao komt, komt er bij te staan, dat er geestelijken genoeg zijn.

Het is nu eenmaal een boek, dat méér over de beesten, de bomen en de planten moet handelen; — dat was zijn stiel — dan wel over de mensen; doch deze man met toch zulk een buitengewoon mooie opmerkingsgave, die de groepen op Curaçao zo juist typeert, die de samenleving goed gekend moet hebben, kon zich niet opwerken tot hoger idealisme, „Wat kan ik aanraden, zodat er op Curaçao te leven valt?" dat is zijn opgave. Hij waagt zich daarbij zelfs aan politiek, als hij voor de dag komt met de eis van de planters, aan allen die vijf jaar op Curaçao zijn (die groep van planters natuurlijk alléén) stemrecht te geven.

Voor de rest is hij een zielige figuur, die ziet hoe de mensen van Curaçao houden, heel innig, doch die niet zo van Curaçao kon houden als een Mgr. Niewindt. Zulk werk, dat was even dom als de vlam naar het buskruit drgen".

We hadden eigenlijk een „opname" moeten bezitten van dat gesprek daar in Barber; Teenstra de man van „Wat maak ik van Curaçao voor de planters?" en Mgr. Niewindt aan de andere kant van de tafel "Wat maak ik van Curaçao, maar dan voor héél Curaçao, voor allen?"

Het lezen van een werk van Teenstra (zijn werk heet „De Nederlandse West Indische Eilanden in derzelver tegenwoordigen toestand" Amsterdam 1836) doet het werk van een Mgr. Niewindt beter uitkomen, hoger respecteren, beter ook laat het ons zien, hoe moeilijk zijn werk was, in het Curaçao van toen. Wie weet te lezen, leze dit werk van méér dan 700 bladzijden nog eens tot beter begrip, van dat er voor werkelijk groots werk voor Curaçao verricht werd door de missie.

Julius en Philips Epstein, die hiervoor speciaal geëngageerd zijn.

EEN PENSIOENREGELING VOOR DE FILMACTEURS.

Hollywood beleeft momenteel een strijd met sociale inslag.

Het „Screen Actors Guild", de vakbond der filmsterren, heeft de onderhandelingen geopend met de diverse filmmaatschappijen om tot een pensioenregeling voor filmacteurs te komen.

„Het risico dat de ster loopt", aldus de heer Reagan, voorzitter van de vakbond, „is veel groter omdat hij gemiddeld maar 8 tot 10 jaar van zijn leven in de mode is en goed geld verdient."

Of, indien het verzoek van de acteurs niet ingewilligd wordt, er gestaakt zal worden, deelde men ons uit Hollywood niet mee. Waarom echter zij niet......de hele wereld staakt toch zo ongeveer

CURAÇAO

WELKOM OP CURAÇAO.

Gisteravond arriveerde uit Nederland Broeder J. de la Chambre, de nieuwe Overste voor Huize Sint Jan, vergezeld van de bekende Broeder J. G. Grootens, D.C. van de Katholieke Verkennerij.

„BOEKHANDEL SALAS".

Wie kent „La Colombiana" niet? De oude zaak van de heer Arnold J. Salas aan de Ruyterkade, die 15 October het vorig jaar werd overgeplaatst naar het Wilhelminaplein? Deze zaak gaat zich speciaal toeleggen op verkopen van boeken, tijdschriften, kantoorartikelen en gramofoonplaten.

De heer Arnold J. Salas wordt geassisteerd door zijn zoon, A. E. Salas, die reeds van zijn prille jeugd af, met plannen rond liep, om een grote boekhandel op te richten. En inderdaad, Salas Jr. is hierin volkomen geslaagd. Hij heeft Curaçao, met de nieuw modern ingerichte zaak, die naar tekeningen van de architect Ben Smith ontworpen werd, verrijkt met een keur van lectuur, welke de toets der critiek kan doorstaan.

Om op de artikelen terug te komen, kunnen wij vermelden dat er meer dan 5000 boeken staan opgeborgen in de moderne rekken en glazen kasten, die een prettige sfeer aan het lokaal geven.

De boeken, in het Engels, Nederlands, Spaars en Frans zijn gesorteerd in verschillende rubrieken, zoals Religie, Romans, Kinderboeken, Jeugdlectuur, Diversen, Pocketbooks, terwijl de tijdschriften afkomstig zijn uit Amerika, Engeland, Nederland, Mexico, Argentinië, Cuba en Venezuela.

Ook voorziet „Boekhandel Salas" zijn klanten van kantoorartikelen in de ruimste zin van het woord. De muziekafdeling is zodanig ingericht, dat de „boekenwurmen" zich geheel kunnen isoleren van elk geluid. De zaak verkoopt momenteel Decca-, Secco- en Columbia-platen, terwijl men zeer binnenkort ook het agentschap zal krijgen van „Capitool".

Wij wensen de heren Arnold J. Salas en A. E. Salas Jr. veel succes met hun genomen initiatief en hopen dat de zaak moge groeien en bloeien.

VOORTZETTING DER BESPREKINGEN.

Z.E. de Gouverneur had ook gisteren, aldus vernemen wij van de Gouvernements-Secretarie, een onderhoud gehad met de Minister President.

Heden zet Z.E. de Gouverneur de besprekingen voort met de Minister van Financiën.

De Gouverneur ontving de redacteuren van verschillende bladen, die hun heeft ingelicht omtrent de dollar-situatie.

„DE CURACAOSE VERKOOP CENTRALE".

De heer Alfons C. G. Stoffer en Co. hebben zich onlangs onder de naam van „De Curaçaose Verkoop Centrale" in het perceel Rode weg no. 22 (Otrabanda) gevestigd.

Deze jonge zaak handelt in levensmiddelen en manufacturen en en deze dagen is er een aparte afdeling bijgekomen, een zg. „Surinaams kunstartikelen" afdeling.

Deze kunststukken zijn eigenaardig vervaardigd door de verschillende bevolkingsgroepen van Suriname, o.a. door de Creolen, Indianen en Javanen.

Onder deze typerende karakteristieke voorwerpen zien wij verschillende uit bauxiet vervaardigde stukken, zoals knopen, asbakken, poederdozen, press-papiers en allerlei sieraden.

Ook liggen er diverse doeken ten toon gesteld. Op deze doeken staan vrouwen afgebeeld in de bekende „cottomisie" (volksdracht), terwijl wij ook batikdoeken zagen met de bekende Goden, tw. Seno en Nojorono.

Typisch is te noemen, dat bijna op alle voorwerpen die van de Javanen afkomstig zijn, men een afbeelding kan zien van bovengenoemde Goden.

De fijn afgewerkte Boa-constructors vindt men ook in de étalages van Stoffers-zaak.

De Indianen liggen zich meer toe op rietenvoorwerpen. Van hun land zijn wij de „matapie" (casave zeef) ends manario. Verder nog de waterdichte „pagava's" (rieten valiezen).

Wij wensen de heer Alfons Stoffer en Compagnon veel succes met hun nieuwe afdeling en zijn ervan overtuigd, gezien er veel Surinamers op Curaçao vertoeven, dat deze zaak een grote afzet zal vinden onder de landgenoten, maar ook onder de Curaçaoënaars.

GESLAAGDE KUNSTAVOND IN BRIONTHEATER

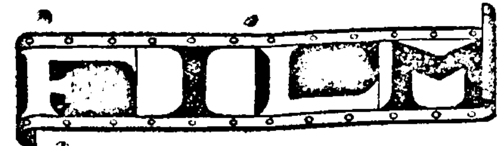
De avond van gisteren in het Briontheater was voor ons een openbaring toen de Zangvereniging „Harmonie" een uitvoerig programma van spirituals ten gehore bracht. Een openbaring niet alleen omdat er in dit ensemble zulke prachtige en diepvolle stemmen scholen, maar ook het ensemble-werk en de dictie waren uitstekend verzorgd. Ongetwijfeld heeft de dirigent, de heer E. J. Burnet, van wiens hand enige zeer bijzondere composities verschenen zijn, o.a. „We have a meeting here to-night", dat succes slechts kunnen bereiken, niet dan na ernstige voorbereiding. Het applaus was overeenkomstig het succes en liet de dirigent er toe verleiden enkele toegiften te geven.

Het zal wel niet de bedoeling zijn om ieder nummer afzonderlijk te vermelden, toch moeten we speciaal vermelden de spiritual „Jesus walked this lonesome valley" en „I want to be ready" en „Ezekiel saw the wheel" voor gemengd koor. De verschillende overgangen van tempo en toon en de prachtige bas, die de begeleiding en melodie accentueerde, verrieden ernstige studie. Een woord van lof mogen we niet onthouden aan de damesleden van het koor, waarvan in het bijzonder Mevr. Alma Gardeseen. Het programma werd besloten met „Keep a inchin along", stijlvol voorgedragen en dat gebisseerd moest worden.

Na afloop werd met toepasselijke woorden de dames bloemen aangeboden, terwijl de dirigent, die zich ook een verdienstelijk pianist toonde, een fles likeur van de firma Senior aangeboden kreeg.

Vermelden wij voorts nog, dat het duo Palm voor de instrumentale afwisseling zorg droegen met enkele zeer verdienstelijke saxophone-soli met pianobegeleiding.

De avond werd ingeleid door de voorzitter van de J.P.F., de heer Th. Simoons, die een korte inleiding hield over de spirituals.

„DE GEBROEDER KARAMAZOV" WORDT VERFILMD.

„De Gebroeder Karamazov", het wereldvermaarde boek van Tyodor Dostojewski, zal door Metro-Goldwyn-Mayer verfilmd worden. Metro-Goldwyn-Mayer verklaart, dat deze film het neusje van de zalm zal worden van haar productie voor het komende jaar.

Reeds twee der 4 broeders voor de hoofdrollen zijn geëngageerd. Het zijn Robert Taylor en Van Heflin.

De vrouwelijke rollen zijn nog niet bekend, maar de directie van Metro-Goldwyn-Mayer heeft in een pers-conferentie verklaard, dat deze rollen in handen van de allerbeste sterren zullen komen.

De produver van „De Gebroeder Karamazov" als film is Robert Sisk. De filmbewerking van Dostojewski's boek wordt thans geschreven door de gebroeders

Wereldnieuws

EVATT BESTRIJDT VISHINSKY.

De Australische minister van Buitenlandse Zaken Herbert Evatt nam onmiddellijk na Vishinsky het woord. Hij noemde Vishinsky's rede belangrijk, maar zeide: „Wij wensen het licht niet op te offeren om warmte te krijgen. Evatt, die een der voornaamste bestrijders van het vetorecht is, verklaarde, dat het grote probleem niet is een overladen agenda zoals Vishinsky zegt, maar het veelvuldig gebruik van werk steeds weer nutteloos wordt gemaakt. Hij wees er op, dat de Uno nu bezig was met het Balkanprobleem en hij zeide er aan te twijfelen of er een delegaat is, die het met Vishinsky eens zou zijn, waarde beweert, dat het verkrachting is van het Charter.

Evatt zeide, dat het de plicht is van de Algemene Vergadering om iets te doen betreffende het falen van de Veiligheidsraad en het voorstel der Verenigde Staten biedt daartoe de gelegenheid. Hij feliciteerde de Verenigde Staten voor het maken van deze positieve suggestie om het probleem op te lossen.

WEER RUSSISCHE VERDACHTMAKINGEN.

De beschuldigingen van Oekraïne, dat oorlogsmisdadigers in de Noordamerikaanse en Britse zones van bezet Duitsland worden gehuisvest, werd door de Verenigde Staten ontkend en aangemerkt als een typisch staaltje van propaganda. Zulke beschuldigingen zijn absurd en als ik er niet zeker van was, dat het stem van Oekraïne was, zou ik gedacht hebben, dat het de stem van de heer Vishinsky was, aldus de Noordamerikaanse vertegenwoordiger.

Hij zeide, dat de beschuldigingen betreffende de oorlogsmisdadigers nu voor het eerst deel uitmaken van de Russische propaganda campagne.

Na de Noordamerikaanse vertegenwoordiger sprak Sir Hartley Shawcross voor Engeland. Deze zeide, dat Engeland weigert als oorlogsmisdadigers mensen uit te leveren, die politieke ballingen zijn. Hij voegde er nog aan toe, dat rechtvaardigheid niet kan berusten op wraak en haat.

De Colombiaanse vertegenwoordiger evenals de Noordamerikaanse zeide, dat de bepaalde gevallen, waarop Joegoslavië en Oekraïne doelen, onderzocht zullen worden door de bezettingsautoriteiten. Het wetscomité van de Uno heeft niet het recht de wet toe te passen. De Cubaanse vertegenwoordiger was van mening, dat de beschuldigingen der beide landen behandeld moesten worden door het Internationale Hof van Justitie of door een Arbitrage Gerechtshof. Egypte gaf zijn ontstemming te kennen over de vermoeiende polemieken van alle mogelijke klachten, die het nuttig werk belemmeren.

ARBEIDSINTERVENTIE VEROORDEELT.

De vergadering van de Amerikaanse Federatie van de Arbeid, die te San Francisco bijeenkwam, veroordeelde ten sterkste de buitenlandse politiek van Sovjet Rusland en sprak zich uit ten gunste van het Marshallplan en van hulpverlening aan Europa. Men eiste de afschaffing van het vetorecht in de Uno en deed een beroep op de regering om speculatie op de graanmarkten tegen te gaan. Deze vergadering vertegenwoordigt vijf millioen leden.

Finse Staatspolitie onder toezicht van de publieke opinie

Geschiedenis wordt gezuiverd

De reactie tegen de staatspolitie wordt steeds feller in Finland. De democratische ontwikkeling kan, volgens enkele bladen, niet met een compromitterende instelling als de „Stapo" gediend zijn. De communistische politie-minister, Leino, heeft zijn apparaat steeds verdedigd met het argument, dat de veiligheid van het land pas dan zou zijn gegarandeerd als de ondergrondse werkzaamheid der „fascistische" organisaties blootgelegd is en als alle staatsgevaarlijke liga's ontmaskerd zijn.

Voor de geheime agitatie was dus een geheime politiemacht nodig, die „voor de vreedzame democratische ontwikkeling borg zou staan". Hoewel deze opvatting verdacht naar de overkant heeft geroken, hebben de Finnen destijds het hoofd gebogen, in de hoop dat de staatspolitie ten koste van een democratische veer desnoods, de zo lang gewenste rust in het land zou scheppen, aldus „De Volkskrant".

Absolute rust.

Nu de toestand evenwel relatief rustig is, zo rustig dat de staatspolitie met matjeskloppen nog overbodig werk zou doen, is het tijd om terug te grijpen naar de democratische vrijheden. Willens en wetens wil de staatspolitie hier niet aan medewerken. Ze wil contrôle houden over het uitgaan der Finnen en zelfs een stapje verder gaan. Voor de communistische leiders is de verleiding groot om het geheime politie-apparaat aan te houden, maar de omstandigheden in Finland zijn daarvoor niet gunstig.

Het ogenblik, waarop de staatspolitie bij de Rijksdag op het matje moet komen, is niet ver meer af. Reeds eerder is dit gebeurd, maar de politieke situatie was toen zó critiek, dat het bij een berisping moest blijven. Sedertdien heeft het volk langs de staatspolitie heen geleefd. Karakteristiek voor de Finse staatspolitie is, dat ze scherp onder de controle van de publieke opinie staat, zodat haar activiteit veel minder geraffineerd, en minder gevaarlijk is dan in landen, waar men weer het fluisteren heeft geleerd.

Censuur.

De Finse pers mag schrijven wat ze wil, mits ze op buitenlands politiek gebied geen beledigende dingen over Rusland schrijft. Uiteraard is Moskou van mening, dat Finland dit uit morele overwegingen niet mag doen, ja, zelfs niet critiseren. De redacties bezondigen zich hieraan trouwens zelden, want ze zijn tactisch genoeg om deze geringe vrijheidsbeperking op de koop toe te nemen — om niet alle vrijheid te verliezen. Want minister Leino schijnt in deze vergaande instructies te hebben. Merkwaardig is, dat Leino aan perscritiek op zichzelf niets kan doen, maar wel op de bres moet staan voor het prestige van Moskou.

De scherpe publicaties over de jongste schandalen bij de staatspolitie zijn hiervan het bewijs. Berichten over het buitenland worden door het Finse nieuwsbureau zeer bescheiden gecensureerd, vooral als Rusland er bij betrokken is. Aan de andere kant staat het de redacties vrij de Zweedse bladen te citeren, zodat belangrijke feiten „neutraal" kunnen worden opgediend. Het spreekt vanzelf, dat niet alle Westerse publicaties zonder bezwaar kunnen worden overgenomen. Onlangs is er nog een blad verboden, dat te ver was gegaan.

Linkse bladen behoeven de voorzorgsmaatregelen niet in acht te nemen. Over het algemeen kan men zeggen, dat de censuur op de Finse pers schappelijk is. Buitenlandse journalisten ondervinden practisch geen moeilijkheden. Een andere quaestie is, of objectief nieuws hun ter beschikking staat. Bewegingsvrijheid wordt iedereen echter onbeperkt toegestaan.

Het rode potlood.

Anti-Russische tendenzen worden niet alleen uit de pers, maar ook uit de boeken geweerd. Eerst zijn de schoolboeken gezuiverd. Vooral de geschiedenisboeken hebben het moeten verduren. Al te populaire beschrijvingen over de Finse vrijheidsoorlogen zijn geschrapt. De tsaren zijn grotendeels gehandhaafd. Bepaalde kinderboeken zijn verboden, en enkele romans zijn ingetrokken. De leesbibliotheken zijn hierdoor het meest gedupeerd. Als motief voor het verbod wordt opgegeven, dat de inhoud de goede betrekkingen van Finland met andere landen schaadt.

Sedert de wapenstilstand is een cultureel zuiveringscomité bezig alle schadelijke uitwassen van Finlands recente bestaan weg te werken. Het rode potlood streept niet alleen het oude, maar ook het nieuwe. Het bekende Amerikaanse maandblad „Readers Digest" komt ook in een Finse oplaag uit. In de laatste nummers hebben de Finnen enkele artikelen gemist o.m. over de Russische kampen, enz. Met modern Amerikaans materiaal is nog gemakkelijk een Finse Digest op te zetten. Het is duidelijk, dat boeken als „Ik koos de vrijheid" van Kravchenko en „Het vreemde bondgenootschap" van Dean en dergelijke in Finland geen schijn van kans hebben. Beide boeken worden thans in Finland clandestien verkocht.

De censuur bij de bron — in dit geval de uitgeverijen — is een zeer bedenkelijk verschijnsel, dat op zichzelf wel is waar vrij ongevaarlijk is, maar dat toch het bewijs levert, dat in Finland op geraffineerde wijze aan de democratische vrijheden getornd wordt. De regering, die meent op tactische manier te moeten handelen, laadt op zich de schijn van ondemocratisch te zijn, ook al weet elke Fin, dat zijn democratie thans zeer verdraagzaam moet zijn, ten koste van enkele primaire vrijheden.

TELEGRAM VAN DE CONSULAIRE COMMISSIE.

Dinsdagmiddag zette de Veiligheidsraad de debatten voort over het Indonesisch geschil. De voorzitter van de Raad las een telegram van de consulaire commissie voor, welk telegram melding deed dat het moeilijk was een onderzoek in te stellen of de order „staakt het vuren" door de beide partijen al of niet werd nagevolgd, daar beide partijen dit bevel op verschillende wijze interpreteren. Het telegram meldde bovendien nog dat de groep dit anti-Nederland gezind was, noch geen 5% van de bevolking uitmaakte.

‚JOKJAKARTA REPUBLIEK?'

De verenigde politieke partijen in Nederlands Indië hadden aan Van Mook gevraagd om de naam „Indonesische Republiek" te veranderen in „Jokjakarta Republiek", daar de republiek niet de gehele Indonesische bevolking vertegenwoordigde.

20.000 MAN NAAR INDIË!

Een ANP-telegram meldt dat in de maand November de eerste helft van de Derde divisie, bestaande uit 20.000 man. naar terende 10.000 man zullen in de maand Januari volgen.

BEURSNOTERINGEN AMSTERDAM.

Conversielening 99 7/16, Koninklijke 483¼, Unilever 310½, Philips 392¼, AKU 183, Ned. Scheepv. Unie 197¾, HVA 233¼, Delimy 166, A'dam rubber 163.

Er bestaat vraag naar Koninklijke, waardoor de hoofdkoers belangrijk opliep. Rubber heeft een drukke belangstelling; van de Scheepvaartfondsen is vooral de Holl-Amerik. Lijn druk. Tabak en suiker onveranderd. Beleggingsmarkt kalm.

Waarschuwing.

De ontvanger van Curacao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens Inkomsten belasting, dat ingevolge art. 72 van P.B. 1942 No. 247, voor of op de 15de October 1947 voldaan hadden moeten zijn definitieve aanslagen in de Inkomstenbelasting 1946 en voorlopige aanslagen in de Inkomstenbelasting 1947 gedagtekend voor 1 Juni 1947 voorts dat deze aanslagen thans invorderbaar zijn geworden en verzoekt hun, ieder voor zoveel hem betreft, de betaling daarvan te zijne kantore te doen

Curacao, 15 October 1947.
De Ontvanger van Curacao.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „Thousands Cheer" 7 en 9.30 uur.

ROXY: Muzikale Revue van de groep van „Romoldo Hanst".

CINELANDIA: „Black Market Babies" 8 uur.

WIT GELE KRUIS: De dienst van wijkverpleging wordt tot en met 19 October as. waargenomen door Zuster Kerkhoven, Habaai, tel. 2341.

APOTHEKEN: De avonddiensten tot en met 17 October as. worden waargenomen door: Botica Excelsior (Punda), Herenstraat 4, tel. 2004; Botica Emma (Otrabanda), Bredestraat 159, tel. 1636.

CUROM:

Woensdag: 18.v0 Muziek voor kinderen; 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 Latijns-Amerikaanse muziek, ons aangeboden door de firma La Bonanza; 20.00 Nieuws; 20.15 Volksmelodieën; 20.30 Caribbean Boys; 21.30 De wereld schrijft; 21.35 Zuidamerikaanse muziek, ons aangeboden door de firma Hurtado; 21.55 Nieuws.

Donderdag: 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.45 15 minuten met het Decca orkest.

SCHEEPSBERICHTEN.

13 October.
Alcoa Corsair naar Trinidad; Federal Ranger van Aruba; Luna naar Maracaibo; Federal Ranger naar Maracaibo.

14 October.
Port en Bassin van Cristobal; San Juan naar La Guayra; Port en Bassin naar Antwerpen; Zeehond naar Aruba.

WACHTDIENSTEN.
Woensdag, 15 October 1947.

C.P.I.M.

Telegram Afdeling: tel. 307 na 23 uur M. v.d. Water, tel. 553.
Personeel Afdeling: L. A. Lemmens, Bernhardlaan 2, tel. 272.
Materialen Afdeling: T. J. Wisman, Julianadorp 13 (oud). tel. 720.

C.S.M.

Rederij: L. J. Hooftman, tel. 398.
Scheepsagentschap: 8 — 23 Office, tel. 458 — 551; 23 — 8 A. Bloemink, tel. 288.
Dok Afdeling: A. de Klerk, tel. 839.

Koninklijke Instituut van ingenieurs Groep West-Indië: Hedenavond om half negen zal spreken in het Cultuur Centrum: Prof. Ir. A. Roggeveen, hoogleraar in de bruggebouw aan de Technische Hogeschool te Delft over het onderwerp: „De vernieling en de heropbouw van Nederlandse bruggen". Deze voordracht zal worden geïllustreerd met lichtbeelden en een geluidsfilm over de heropbouw. Belangstellenden zijn welkom.

Theater Asiento: Hierbij wordt nogmaals bekend gemaakt, dat familiekaarten uitsluitend worden verkocht ten gebruike van personen, die tot één en dezelfde familie behoren. Daar ons is gebleken, dat van deze regel voortdurend nog wordt afgeweken, delen wij u mede dat wanneer hieraan geen einde komt, wij ons genoodzaakt zullen zien de uitgifte van familiekaarten te staken. Wij verzoeken u van het bovenstaande goede nota te willen nemen, teneinde te voorkomen, dat de goedwillende bioscoopbezoekers de dupe worden van uw handelingen. Tevens delen wij u mede, dat met ingang van 18 October as. na 20.45 geen familiekaarten meer zullen worden verkocht, terwijl tevens de deur bij de familiekaarten-loket om die tijd zal worden gesloten. Het loket aan de zogenaamde „cash"-zijde blijft geopend tot 21 uur, daarna worden geen kaarten meer verkocht en ook geen personen meer tot de bioscoop toegelaten.

TOEKOMSTPLANNEN.

Gouverneur Brons van Suriname maakte gisteren bekend, dat de Staten hun goedkeuring hadden gehecht aan de plannen om in de buitendistricten van Paramaribo putten te gaan boren, ter bevordering van de landbouw. Men had reeds pogingen gedaan om ervaren werklui en boormachines uit Brits Guyana te importeren, doch wegens gebrek aan personeel en materiaal ter plaatse, kon dit geen doorgang vinden. Echter wel was Brits Guyana genegen Surinamers op dit gebied op te leiden. Het bestuur van Suriname had dit in studie genomen.

RONDE TAFEL CONFERENTIE.

De minister van Overzeese Gebiedsdelen had het telegram der Surinaamse Staten, inzake de ronde-tafel-conferentie, beantwoord. Z.E. de Minister liet in zijn antwoord blijken, dat deze conferentie van groot belang was voor de reconstructie van het Koninkrijk der Nederlanden en dat er spoed achter gezet moest worden en vroeg hiermede in verband de medewerking van Suriname om zulks te doen slagen.

GOUVERNEUR VAN BRITS GUYANA.

Sir Charles Woolley, gouverneur van Brits Guyana, arriveerde Dinsdag te Paramaribo voor een vierdaags bezoek. Hij zal met Gouverneur Brons de landbouwindustrie bezoeken.

Nieuws van Overal

NATIONALISATIE IN ENGELAND.

Gedurende de komende zitting van het Engelse Parlement zal, volgens welingelichte regeringskringen, de gasindustrie genationaliseerd worden, maar de nationalisatie van de ijzer- en staalindustrie zal ten minste een jaar uitgesteld worden. De rede van de Koning, waarin de beslissingen aangekondigd worden, zal Dinsdag as. voor het Parlement gehouden worden. Het Engelse kabinet maakt nu de eindbeslissingen over wat er in de rede gezegd zal worden.

ERVARINGEN IN AUSTRALIË.

Nederland heeft alle reden tot critische aandacht voor hetgeen in Australië gebeurt. ZZeker is, dat daar een groot deel der publieke opinie het feit betreurt, dat een kleine groep communisten alle scheepvaart en luchtverkeer met Indië verhindert.

Even zeker is, dat echter ook de Australische regering in begrip voor de Nederlandse taak in Indië te kort schiet.

Deze buitenlandse politiek van Australië, door premier Chifley en minister Evatt zo agressief gevoerd, komt daar zij ook Indië raakt eerlang wel aan de orde. Enive aandacht verdient echter ook de binnenlandse politiek van Australië. Men heeft daar namelijk zojuist de mislukking beleefd van de nationalisatie van vele bedrijven. Een mislukking van staatsexploitatie, zó desastreus, dat men er zelfs in Engeland van geschrokken is toen Arthur Morley te voor de Sunday Times samenvatte. ....

Het gouvernement van New South Wales heeft £ 314.000 verloren op de staatsexploitatie van trawlers, £ 314.000 op de houtexploitatie, £ 65.000 op zagerijen, £20.000 op een kalkfabriek en £ 31.000 op een steenfabriek Thans zijn deze bedrijven overgedragen aan particulieren, die ze rendabel exploiteren. Niet overgedragen: de steenkolenmijnen met een jaarverlies van £ 225.570 en een vleesbedrijf met een verlies van £ 200.000.

De staatssteenkolenmijnen van Victoria leverden in 1944 een verlies op van £ 79.074, in 1945 van £ 76.438 en in 1946 van £ 96.192.

De staat Queensland investeerde £ 2.087.000 in staatsbedrijven; daar bleef een waarde van £ 301.000 van over. Verliezen: £ 413.000 op de kolenmijnen, £ 112.627 op een conservenfabriek, £ 54.500 op een cokesfabriek.

Slechts een hotel en een koelbedrijf floreerden. Men heeft er nu aan de staats exploitatie een einde gemaakt.

West-Australië verloor in 1946 op een steenfabriek £ 1.650, op hotels £ 4.896, op constructiewerkplaatsen £ 27.373, op een scheepvaartonderneming £ 31.879, op koelbedrijven £ 62.171 en op zagerijen £ 74.239.

De scheepvaart-onderneming van het Gemenebest boekte een verlies van £ 2.444.000. Op de trams en de bussen hebben de steden van Newcastle en Sidney dit jaar een verlies van £ 600.000 geleden.

Rechter Davidson concludeert in een rapport, dat de staatsmijnen slechter en duurder werken dan particuliere: de spoorwegen betalen per ton steenkolen 25 shilling méér, nu zij uit staatsinstede van uit particuliere mijnen worden betrokken. Het is, zegt dit rapport, moeilijk om ook maar één staatsonderneming te vinden, die een succes is geworden. (Elsevier Weekblad).

MIJNWERKERSTAKING IN CHILI.

Een zegsman van de Chileense regering zeide, dat de minister van Defensie Generaal Guillermo Barros Tirado uit de Chileense steenkoolvelden bericht zond, dat de stakende mijnwerkers het regeringsbevel om weer aan het werk te gaan niet opvolgden, omdat zij de geheime politie-organisatie van de communisten vreesden. Barros noemde deze geheime politie de Tsjeka, een der namen, die aan de geheime Russische politie gegeven wordt. Hij maakte bekend, dat ieder lid van deze organisatie, die erop betrapt werd mijnwerkers van het werk af te houden, met hun families van de steenkoolvelden verwijderd werd. De staking van 16000 mijnwerkers, die de regering wijt aan communistische agitatie, begon de twaalfde dag ondanks de vastbesloten pogingen van de regering om er en eind aan te maken.

De mijnwerkers zeiden, dat zij hoger loon verlangen en de regering zegt, dat zij verhoging van loon aanbood van 30 tot 40%.

VLIEGTUIG VERONGELUKT IN PERU.

Het hoofdkwartier van het leger der Verenigde Staten zeide te geloven, dat 6 personen aan boord van een transportvliegtuig vermist worden in de bergen in het Noorden van Peru. Vliegtuigen uit de Kanaalzone, Puerto Rico en Florida zijn op grote schaal een onderzoek begonnen. De reddingspogingen worden geleid door luitenant-kolonel Robert L. Rizon, die ook de reddingspogingen leidde van de overstromingen in Bolivia.

HET KWAM ER DIK UIT.

Twee echtelieden, beide onderwijzers, die de 41e verjaardag van hun huwelijk vierden in een radio-studio, werden onlangs op het toneel geroepen. Het programma was „Break the Bank", waarbij winnaars duizend dollar ontvangen als zij vijf vragen kunnen beantwoorden. In geval zij slechts twee, drie of vier goede antwoorden geven, krijgen ze van 25 tot 500 dollar. Een gelijk bedrag wordt dan aan de oorspronkelijke duizend dollar toegevoegd, zodat het „banksaldo" steeds stijgt.

Toen de heer en mevrouw Albert Fowler naar voren kwamen, was de kas precies zeven duizend, vierhonderd en veertig dollar waard. Aangezien onderwijzers in Amerika slecht worden betaald, klopten de harten van alle aanwezigen. Men zou niets liever zien dan dat deze oudjes de „jackpot" zouden krijgen. De ceremoniemeester was in een moeilijk parket. Als het echtpaar het geld niet zou krijgen, zou het programma aan populariteit verliezen, iets dat hier zeer ernstige gevolgen heeft, omdat alles door zakenlieden of instellingen wordt bekostigd, die natuurlijk alles in het werk stellen om zoveel mogelijk luisteraars te trekken.

De ceremoniemeester maakte daarom de laatste vraag extra gemakkelijk door een zeer duidelijke aanwijzing te geven, die bijna een Amerikaan kon misverstaan. De brave echtelieden gaven het goede antwoord: Oliver Wendell Holmes was de auteur van „Over The Tea Cups". Zij gingen met zeven en een half duizend dollar naar huis voor vijf minuten werk, maar de ceremoniemeester was het gelukkigste, want alle bladen en tijdschriften publiceerden een foto van de oudjes en een verslag van de broadcast. De reclame was het honderdvoudige waard.

Lourdes verkoopt geen Wonderen

Vraag naar water, vereist een volslagen expeditiebedrijf

Bron bevat geen penicilline

De vraag naar water uit de bron van de grot van Lourdes heeft zulke afmetingen aangenomen, dat in de loop der jaren zich een waar expeditiebedrijf heeft moeten ontwikkelen, zo schrijft de „New York Herald Tribune". De eerwaarde heer Louis Larribère heeft een lijst bestellingen af te werken, waaraan hij iedere morgen met frisse moed begint, maar die iedere avond, door tijdens de dag binnengekomen aanvragen, toch even lang is gebleven. Bestellingen uit Ierland, België, Nieuw-Zeeland, Amerika. „Wij weten werkelijk niet meer, hoe wij dat allemaal moeten verwerken", zucht hij.

In de stad heeft hij „concurrenten", die een bloeiende handel drijven in Lourdeswater en er dik aan verdienen. De Kerk doet dit echter niet en keurt een dergelijke handel af. Zij voldoet aan alle vragen zonder winstbejag. Toch zou het de eerwaarde heer Larribère een lief ding waard zijn, als hij zijn werk aan leken kon overlaten. Met een met gelatenheid gedragen vertwijfeling zet hij zich iedere dag opnieuw met twee assistenten aan het Danaïden-werk.

De grot van Lourdes en haar bron zijn geen monopolie van de Kerk. ieder, die er komt, is vrij zoveel mee te nemen als hij maar wil. Iedere dag nemen de pelgrims ongeveer 1000 flessen mee. Onlangs kwam een zuster uit Philadelphia, vulde twee enorme hutkoffers met flessen Lourdeswater en reisde terstond terug naar Amerika, aldus „De Volkskrant".

Deviezen voor de staat.

Vóór de oorlog werd het water verstuurd in veel grotere hoeveelheden dan nu, dikwijls zelfs per vat. De na-oorlogse tijd heeft vanwege een nijpend gebrek aan verpakkingsmateriaal en transportmogelijkheden gevoelige beperkingen opgelegd. Thans geschiedt de expeditie per fles van een liter en iedere aanvrager krijgt er maar één tegelijk.

De Franse regering ziet met een welwillend oog de onderneming van de eerwaarde heer Larribère bloeien. Water is trouwens op het ogenblik het enige, dat Frankrijk in onbegrensde hoeveelheden kan exporteren en de kosten van de expeditie, die door buitenlanders worden vergoed, dragen het hunne er toe bij, om de Franse deviezenvoorraad aan te vullen. Telkens wanneer de eerwaarde heer Larribère een buitenlandse geldtoezending krijgt, dan maakt hij die over aan het Office des Changes in Parijs, die hem daarvoor dan Franse francs geeft.

Niettegenstaande het steeds groeiende gebruik van Lourdeswater, erkent de Kerk geen enkel wonder, dat door zijn invloed zou zijn bewerkt. Alle ongevraagde getuigenissen worden zeer niet in overweging genomen. De zieke, die beweert door Lourdeswater te zijn genezen, moet naar Lourdes komen, gewapend met medische attesten. In Lourdes wordt zijn genezingsproces nauwkeurig nagegaan en een jaar later moet hij weer naar Zuid-Frankrijk komen.

„Zelfs nog sterker", zegt de eerwaarde heer Larribère, „Wij hebben nog geen enkel wonder erkend en kennen er ook geen, dat door Lourdeswater zou zijn bewerkt. Een groot aantal wonderbaarlijke genezingen, die zich hier hebben voltrokken, zijn gebeurd, toen de zieke bad en geen enkel contact had met het water uit de bron."

Deze houding van de kerkelijke autoriteiten staat natuurlijk lijnrecht tegenover ieder handelsbegrip en het is daarom werkelijk hun schuld niet, dat zich in Lourdes toch een handel van internationale omvang heeft ontwikkeld. Verleden jaar bracht tenminste een half millioen pelgrims een bezoek aan Lourdes en dit jaar zal dit aantal de twee millioen overtreffen.

Al deze mensen nemen water mee en kopen flessen en souvenirs in de bazars", die langs alle straten staan, wlke naar de basiliek leiden. Daar wordt munt geslagen uit de vrome gevoelens van de bedevaartgangers, zonder dat de Kerk daar iets aan kan doen of tussenbeide kan komen.

Gewoon water.

Het water van de grot vertoont geen enkele chemische of bacteriologische afwijking. Toch hebben geleerden en doktoren altijd grote belangstelling er voor getoond. Een Engels arts, Dr. George Bankoff, heeft eens beweerd, dat Lourdeswater penicilline-houdend zou zijn. Deze theorie heeft hij uiteengezet in zijn boek: „The History of Penicillin".

Het stedelijk ziekenhuis van Lourdes — zo zegt Dr. Bankoff — heeft jarenlang in de buurt van de grot een plaats gehad, waar al de afval werd neergeworpen. Door de regens is dit opgelost en door het gesteente gefiltreerd, waar het ten slotte zich heeft vermengd met het water uit de bron. Dr. Bankoff veronderstelt, dat langs onbekende weg door dit proces een soort penicilline is ontstaan. Maar hij heeft geen bewijzen, dat het zo is.

Verzinsels.

Een kerkelijke hoogwaardigheidsbekleder, kanunnik Joseph Bellency heeft op de uiteenzettingen van Dr. Bankoff geantwoord, dat geen mens ooit heeft geweten of weet, waar die plaats voor dit afval is geweest. De aanduidingen in het boek „The Song of Bernadette" van Franz Werfel en in de daarop gebaseerde film noemt hij pure verzinsels. Bovendien betwijfelt hij sterk of deze afval na bijna een eeuw nog een proces van dergelijke aard zou kunnen veroorzaken.

Hij zou ook graag willen weten, hoe of dat filtreren eigenlijk in zijn werk gaat en hoe of het mogelijk is, dat penicilline wèl in de bron terecht zou kunnen komen en de schadelijke bacteriën niet.

Het grootste tegenargument van de kanunnik is wel het feit, dat het overgrote deel der wonderbare genezingen niet door contact met Lourdeswater is gebeurd.

De eerwaarde heer Larribère meent: „Vergeet niet, dat wonderen tot de grote uitzonderingen behoren in deze wereld. God doet die wanneer Hij er een reden voor heeft. Wij verkopen geen wonderen."

Paniekduivel bezorgt dood een rijke oogst

Het amusement eist zijn tol:

12000 doden in 133 jaar

Het drama van Receuil, waar bijna negentig mensen op de laatste Zaterdag van Augustus hun leven hebben verloren bij een bioscoopbrand, zal met alle gegevens worden geboekstaafd in de catalogus der internationale brandverzekeringsmaatschappijen, die baanbrekend werk hebben verricht op het gebied van de voorkoming van brand-catastrofen. Er bestaat een hele historie van theaterbranden, dank zij de gegevens van de assurantie-maatschappijen.

Een van de oudste theaterbranden uit haar catalogus is die van Théâtre Lazary in 1797, waar door vuurwerk op het toneel brand ontstond; slechts één man werd daarbij gedood. In 1811 brandde het Souththeatre in Richmond in Amerika geheel uit tijdens een Faustvoorstelling, waarbij zeventig mensen de dood vonden. In Februari 1836 ontstond brand in het Lehmanstheater in Sint Petersburg en in de vlammen, de rook en de paniek kwamen achthonderd mensen om. Maar dat was nog niets vergeleken bij de brand van het Chinese theater in Kanton negen jaren later; daarbij verloren zeventienhonderd mensen in een halfuur tijds het leven. Twee jaar later stierven in Karlsruhe in Duitsland zeventig mensen bij de brand in het Groszherzogliche Theater. In 1876 brandde het Conway-theater in New York, terwijl vijftienhonderd mensen in de zaal waren; ruim vierhonderd doden. In December 1881 brandde het beroemde Weense Theater af Ring af, vierhonderdvijftig doden, in 1887 brak brand uit in de Opéra Comique te Parijs, honderdvijftien doden. En zo gaat deze lijst door: Chicago, Iriquoistheatre, 1903, zeshonderd doden; 1908, Edinburgh; 1911 Philadelphia, enzovoort, enzovoort, aldus „De Volkskrant".

De reeks theatercatastrofes nam een ontstellende omvang aan, toen de brandbare celluloidfilm haar intrede deed in het amusementsleven. Door onbekendheid met dit gevaar en door onvoorzichtigheid ontstonden talrijke catastrofes. De eerste grote bioscoopramp was die van Mayaguez in Porto Rico, waar tachtig mensen omkwamen. Sedertdien nam het bioscooptheater het grootste aantal slachtoffers voor zijn rekening. In Boedapest, 1928, zestien doden; in Madrid, 1928, honderdtwintig doden; in Konowdetz, Rusland, 1929, vijftig kinderen verbrand; in Paisley, Schotland, zeventig kinderen; Kirin, Mandsjoerije zeventig doden; Villareal, Spanje, tachtig doden; Acapulco, Mexico, tweehonderdvijftig doden. In totaal telt deze catalogus, die sinds het begin van de vorige eeuw is bijgehouden, tweehonderd rampen en honderden kleine branden met een totaal van 12.791 doden, gestikt vertrapt, verbrand, verongelukt. De tol, die de mensheid voor amusement betaalde.

Vele van deze ongevallen ontstonden door onvoorzichtigheid onbekendheid met het grote brandgevaar van de film, gebruik van geïmproviseerde of ondeugdelijke zalen, maar ook door werkelijke toevalligheden, een paniek zonder enige reden, een bij vergissing afgesloten deur, een ongelukje. De lijst van theaterbranden vermeldt met ere de namen van bioscoopoperateurs, die hun leven gaven om het publiek te redden, van brandweermannen, die bij reddingspogingen omkwamen, maar vooral de namen van kinderen, duizenden kinderen van alle leeftijden, die een te vroeg en afschuwelijk einde vonden van hun jonge leven......

Zeshonderd doden.

Een tragedie was de ramp van het Iroquois-theater in Chicago op 30 December 1903. Dit theater was nieuw, modern en sterk gebouwd. Een asbest-gordijn beschermde het publiek voor brand op het toneel, maar de uitgangen waren, hoewel voldoende in aantal, onvoldoende duidelijk als nooduitgang aangegeven. Er konden 1625 toeschouwers een plaats vinden in het theater, maar op de dag van de ramp waren er achttienhonderd mensen in de zaal en op de balcons en bovendien tweehonderdvijfenzeventig op het toneel en achter de coulissen. De brand ontstond op het toneel doordat een electrische booglamp, die als voetlicht dienst deed, een deel van het houtwerk vlam deed vatten. Binnen dertig seconden was het toneel een zee van vlammen. Men deed vergeefse pogingen het asbestgordijn te laten zakken, maar het weigerde. De luchtverversing van het theater werd gevormd door ventilatoren, die de lucht van het toneel in de zaal omhoog bliezen naar openingen boven de tweede galerij. In plaats van lucht bliezen deze ventilatoren nu vlammen, die recht over het vooruitspringende balcon joegen, waar de mensen zich verdrongen naar de uitgangen. Later bleek, dat de dood zo snel had toegeslagen, dat tientallen daar in hun stoelen verbrand waren voor zij hadden kunnen opstaan. In de zaal beneden ontstond een afschuwelijke paniek, waarin velen de dood vonden. Mensen die de moed hadden in de zaal te blijven, tot het vuur, na een kwartier was geblust, hadden geen schrammetje. Maar dat waren enkelingen, want in de uitgangen, op de gangen en de trappen vochten honderden voor hun leven. Zeshonderdtwee mensen vonden de dood bij deze brand en zeventig procent van deze mensen had op het balcon of de galerij gezeten. De materiële schade omvatte de zitplaatsen op de balcons, wat meubilair, dat in de paniek was gesneuveld en de decors op het toneel. Verder bleef het theater gespaard!

In Januari 1927 was er in Montreal (Canada) een voorstelling voor duizend kinderen. Er ontstond brand op het balcon door een weggeworpen sigaret van een zaalwachter. De kinderen werden aangemaand rustig te blijven, want men ging het vuur blussen. Maar het vuur breidde zich snel uit over het balcon en dikke wolken rook vulden de zaal. Rustig verlieten de kinderen toen de zaal langs de noodtrap, een ware muizenval, steil en zonder leuningen, nog geen meter breed. Alles ging goed, tot een van de kinderen struikelde en viel. De achterste kinderen bleven doordringen en daardoor ontstond de ramp, welke negentig kinderlevens vergde. Op het portaal van de noodtrap lagen de lijken acht diep. De opstopping was zo groot, dat er geen mogelijkheid was nog een kind naar buiten te krijgen, terwijl achter hen het vuur loeide. Brandweerlieden hakten gaten in de bakstenen voorgevel en wisten met noodladders kinderen te redden. De paniek bereikte haar hoogtepunt, toen ook het licht uitging. Een geweldige explosie van films in de projectiekamer verwoestte het hele interieur van het theater. Door water te blijven spuiten op de hoop kinderlichamen wist men later nog enkele kleintjes te redden zonder brandwonden, maar wel gekneusd en gekwetst. Twee-envijftig kinderen werden doodgedrukt, vijf-en-twintig kwamen door verstikking om het leven en slechts drie door brandwonden.

Spaans treurspel.

Op 22 September 1928 werd in het Teatro de Novedades in Madrid een balletvoorstelling gegeven, waarin in de tweede acte een Chinees ballet met bijbehorende lampions voorkwam. Doordat een lampion in brand vloog, vatten gordijnen en coulissen vlam. Men liet het gordijn zakken en het publiek merkte niets, terwijl acteurs en personeel de achteruitgang uitvluchtten. Ook toen de vlammen het gordijn aantasten en het publiek de brand zag, bleef alles rustig. Men ging naar de uitgangen en er was geen sprake van onrust.

Toen ging het licht uit, de noodverlichting faalde en een paar vrouwen gilden. Dat was het sein voor de paniek. De mensen uit de zaal, van de balcons en de galerijen stroomden naar de uitgangen en vochten om buiten te komen op gangen en trappen. Enkele tientallen sprongen van de balcos naar beneden en vonden op die wijze de dood; terwijl het vuur zich meer en meer uitbreidde stond de brandweer voor een hopeloze taak: het theater was zo ingebouwd, dat men het niet kon bereiken. Toen het brandende dak instortte was het lot van hen, die nog in het theater aanwezig waren, beslist. Nadat de vlammen gedoofd waren vond men acht-en-veertig mensen, die in de paniek of bij het naar omlaag springen waren gedood, zeventig die gestikt waren en drie die verbrand waren.

Er waren ruim tweehonderd gewonden. En het noodlot, dat zo vaak de hand in het spel heeft, deed de mensen de nooduitgang vergeten. Langs brede ijzeren trappen hadden wellicht allen, die nu waren omgekomen, van de balcons en galerijen kunnen ontsnappen. Door onduidelijke aanwijzingen had niemand deze noodtrap gezien!!

Paniek zonder brand.

De meest tragische van alle rampen was die van Paisley in Schotland, waar in een paniek, gevolgd op een onschuldig brandje, tachtig kinderen omkwamen.

Het was Oudejaarsdag 1929. Vijftienhonderd kinderen woonden een speciale kindervoorstelling in de Glen Cinema bij. Een vijftienjarige helper van de filmoperateur had een metalen doos met film op een accu gezet. Er was kortsluiting ontstaan en de film had vlamgevat.

De jongen behield zijn tegenwoordigheid van geest en in plaats van weg te lopen pakte hij de doos met de brandende film op. Hij snelde er mee naar een nooddeur om de film naar buiten te werpen, maar de deur was op slot. Hij wierp de film op de cementen vloer, omdat hij door de hitte de doos niet meer vast kon houden. De directeur hakte met een bijl de deur stuk en wierp de film naar buiten. Daarmede was het brandgevaar geweken. Maar de film had rook verspreid, die in de zaal zichtbaar werd en toen een van de kinderen de noodlottige kreet „brand" slaakte, brak de paniek uit. Alle gevaar was geweken en de kinderen hadden rustig de hoofduitgang kunnen uitwandelen. Er hing nog rook bij de uitgang en daardoor dachten de kinderen, dat deze weg versperd was. Daarom wierpen zij zich op de beide nooduitgangen vlak naast het doek, nauwe doorgangen van een meter twintig breed.

Alle pogingen van directie en personeel om de paniek te stoppen faalden. De beide uitgangen kwamen uit op een dubbele nooddeur, die gesloten was met een ijzeren hek en bovendien naar binnen opende. In hun wilde paniek drukten de kinderen de voorsten dood tegen de deur en toen, beseffende, dat daar geen uitweg was, gingen zij terug de zaal door, naar boven, waar zij zich een weg baanden door de ramen in de voorgevel waar brandweermannen met ladders hen redden. In totaal werden zeventig kinderen gedood en honderdvijftig zwaar gewond, niet door verstikking, of door vlammen, maar door kneuzingen en wonden in de paniek opgelopen.

Roken gevaarlijk.

In de 133 jaren, dat men gegevens heeft verzameld, verloren meer dan twaalf duizend mensen het leven bij theatercatastrofes. Oorzaken? Roken, lucifers, kortsluiting, kachels, verwarmingsof verlichtingsinstallaties, brandbare vloeistoffen, gastontploffingen, bliksemslag, brand in projectiekamers, onvoorzichtigheid van personeel, enz. Van de sedert 1903 geregistreerde rampen vonden er 530 van de 863 plaats in bioscooptheaters, maar in tachtig percent van de gevallen niet door technische gebreken aan apparatuur, projectiekamer of andere technische uitrusting. Honderddertig theaterbranden in chouwburgen en bioscopen ontstonden door roken en lucifers van personeel of publiek, honderdzestig door brand in de projectiekamer. De hoge tol aan mensenlevens was in driekwart van de gevallen te wijten aan paniek of falende nooduitgangen.

Ons land is tot nu toe gespaard gebleven voor dergelijke rampen, maar wie wel eens, onverschillig in welk bioscooptheater, voetje voor voetje in een dichte menigte naar de uitgangen is geschuifeld, zal zich mogelijk hebben afgevraagd, hoe dat moest gaan, als er eens een paniek uitbrak. Gevaarlijk om naar de bioscoop te gaan? Neen, in Nederland wordt elke apparatuur streng gecontroleerd en is het verboden brandbare films buiten een cabine te vertonen. De brandweer controleert de nooduitgangen voortdurend, maar het publiek rookt en is uitermate zorgeloos met brandende peukjes en lucifers op tapijtbekleding en houten vloeren. Dat kan een groot gevaar voor men; een algemeen rookverbod voor alle theaters en bioscopen zou hieraan belangrijk te gemoet kunnen komen.

En ten slotte, als men naar schouwburg of bioscoop gaat, doet men altijd goed zich even te oriënteren omtrent de naastbijgelegen nooduitgang en zich in te prenten bij een eventuele brand in elk geval kalm en nuchter te blijven. Want nimmer heeft de dood zulk een rijke oogst, als wanneer de paniekduivel hem de hand reikt.